

Köprülü, Basın-Siyaset İlişisini Anlattı

Türkiye Kamu Çalışanları Kalkınma ve Dayanışma Vakfı (TÜRKAV) Gümüşhane Şubesi tarafından düzenlenen 'Ülkede Birlik Ülkede Birlik Salı Devlet Söyleşileri' konseptli programa konuk olan Gümüşhane Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Sezai Köprülü, 'Gümüşhane' de Yerel Basın ve Siyaset' konulu bir söyleşi gerçekleştirdi.

Köprülü, basın ve siyasetin ayrı başlıklar altında birer kurum olarak gözükse de birbirleriyle çok yakın ilişkileri olması sebebiyle ayrılmaz birer parça olduklarını söyledi.

Basın ve siyasetin sıkı bağlarınının 1945 yılında Türkiye'nin çok partili sisteme geçtiği günlerde kurulduğunu ifade eden Köprülü, "0 dönemde ülkemizin çok partili sisteme geçişinde yerel basının yadsınamaz bir katkısı olmuştur. Buna bağlı olarak aynı süreçte gazete sayısı da ciddi oranda artmıştır. Yani bu iki kurum birbirinden beslenen, hatta birbirine muhtaç iki kurumdur" dedi. Yerel Basının önemi ve toplumlardaki işlevinin sadece haber vermekle sınırlı olmadığını ifade eden Köprülü; "Basının en temel işlevi haber ve bilgi vermektir. Bu işlevin yarattığı katma değer açısından bakıldığında ise basın kamuoyu oluşturmak, demokrasiye hizmet etmek, toplumsallaşmaya katkıda bulunmak, kimlik ve aidiyet oluşumunda rol oynamak gibi işlevlere hizmet etmekte ve sorumluluk taşımaktadır. Toplumsal kültürün yeniden üretilmesi sürecinde de önemli bir işlevi olan basın, günümüz toplumları için vazgeçilmez bir kurumsal yapıdır. Haber vermenin yanı sıra toplumu psikolojik, sosyolojik, iktisadi ve politik yönler başta olmak üzere pek çok açıdan etkileyebilme özelliğine sahip olan basının en önemli gücü toplumsal bilincin oluşturulması görevidir. Kamuoyu oluşturma, belirli bir konuda ikna etme, bilgilendirme, eğitme, eğlendirme, oyalama, reklam yapma gibi faaliyetleri yönüyle etkisi yadsınamayacak hale gelen basın, toplumsal barışın sağlanmasında ve demokrasinin geliştirilmesinde de önemli işlevlere sahiptir. Ancak; yerel basın ekonomik olarak bağımsız bir kurumsal yapının üzerinde kamusal çıkarları hedef alan bir yayıncılığı kurgulayabildiği sürece demokrasinin güvencesi olabilir. Bunun tam tersi ise yerel basının bölgesel rant paylaşımında bir aracı kurum olarak kalmasıdır. Yerel basının öncelikli görevini, ortak bir yerel halk bilincinin oluşmasını sağlamak, yerel halkı siyasal mekanizmalara dahil etmek ve halk ile yerel

yönetimler arasında bir iletişim köprüsü işlevi görmek olarak özetleyebiliriz. Halkın yerel siyasal mekanizmalara katılımı konusunda teşvik edici bir rol üstlenen yerel basın, bunun için gerekli mekanizmaların oluşumuna yönelik alternatif olanaklar sunar. Yerel basının yayınladığı fotoğraf ve haberler, ele aldığı konu ve sorunlar, kentteki kültür ve sosyal etkinliklere dair bilgiler bireylere “yaşanan yer” duygusu aşılama, o yörenin parçası olduğu düşüncesini kazandırmakta başlıca etkidir. Bu açıdan yerel basın bireylerde toplumsal aidiyet duygusu yaratmakta, kimlik oluşumuna hizmet etmektedir. Dolayısıyla, basın halkın siyasal karar alma süreci içinde en başta gelen, en belirleyici araçlardan biri konumundadır. Siyasi partilerin ve temsilcilerinin görüşleri, politikaları ve uygulamaları hakkındaki bilgiler, ancak kitle iletişim araçları sayesinde yayılabilmektedir” ifadelerini kullandı.

Yerel gazetelerin öncelikle halkı bilgilendirmek için yayınlanırken, bir yandan da halkın kanaatlerini etkilediğini ve kamuoyu oluşturduğunu ifade eden Köprülü, “Bu sebeple yerelde ortaya çıkan tepki ve ortak ses de o düzeyde güçlüdür. Başka bir deyişle, yerel kamuoyu aslında ulusal düzeyde oluşan ve daha geniş bir alana yayılan diğer gruplaşmalara göre çok daha etkili, keskin ve güçlü bir özellik taşımaktadır. Kısaca; demokrasi bilincinin yerelde kök salarak ülke geneline yayıldığını söyleyebiliriz. Yerel basının çoksesliliği ve yerel yönetimin denetlenmesini tam anlamıyla yerine getirmesi halinde demokrasinin sağlıklı işlemesi mümkün olacaktır. Çünkü ancak özgür ve bağımsız bir basın “Yönetimin perde arkasını, aksaklıkları, yolsuzlukları” dile getirebilir. Halk da ancak bu şekilde bilgilenebilir ve siyasal kararlar alıp tercihte bulunabilir. Diğer yandan yerel basın şehrin ekonomisi de katkı da bulunabilmektedir. Yerel basın yerel kamuoyunu harekete geçirerek, şehirde çeşitli yatırımların, uygulama ve projelerin gerçekleştirilmesini sağlamada rol oynamaktadır. Bu açıdan, yerel basının asıl hedefi yerel yönetim, yerel örgüt ve kurumlardır. Yerel basının etkisiyle, şehirde yeni istihdam olanakları, yeni iş kolları yaratacak sanayi yatırımlarıyla ilgili yerel kamuoyu oluşturulabilmektedir. Ancak bunun Gümüşhane’de özellikle yöneticiler tarafından tam manasıyla algılandığını veya algılanmak istenmediğini söyleyebilirim” diye konuştu.

“Gümüşhane’de hiçbir dönem tam bütünlük sağlanamadı”

Hem yerel basının siyasete hem de yerel siyasetin yerel basına bir şekilde muhtaç olduğunu belirten Köprülü, “Çünkü bu kurumlar birbirlerinden beslenirler. Kuşkusuz bu beslenmenin maddi anlamda olmaması önemlidir. Yerel basın için objektif olmak, tarafsız kalmak, her siyasi görüşe yer vermek ne kadar önemliyse; yerel siyaset açısından da yerel basına karşı ön yargısız olmak, hepsine en azından hak ettikleri oranda saygı duymak aynı şekilde önemlidir. Gazetecinin partisi veya aday; siyasetçinin de gazetesi olmamalıdır. Seçim sonrasına yönelik çıkar hesapları, beklentiler olmamalıdır. Hem siyaset, hem medya, kamu görevi yapan insanların oluşturduğu kavramlar olarak kalmalıdır. Siyaset yapanlar siyasetin; medya sektöründe olanlar basının namusunu korumak, kalitesini yükseltmekle mükelleftir. Ancak bu şartlar Gümüşhane’de hiçbir dönem oluşmadı ve olması gereken birliktelik sağlanamadı. Hemen hemen bütün gazetelerimiz bu sığ düşüncenin boykotuna uğradı. Ekonomik boykotla, ayrıcalıklı veya haberle uygulanan ambargolar sonucu mutlaka bir gazeteyle dönemsel çatışmalar oldu ve olmaya devam ediyor. Ancak siyasetçilerimizin veya yöneticilerimizin unuttuğu bir şey var. Bugüne kadar bu tür çatışmalarda kaybeden taraf basın olmamıştır” ifadelerini kullandı.